

**MAKTABGACHA TA'LIMDA SAN'AT, MUSIQA VA IJODIY
FAOLIYAT ORQALI BOLALARNI ESTETIK VA IJODIY
RIVOJLANTIRISH**

Suvonova Muxlisa Sharif qizi

Maxkamova Moxinur To'xta qizi

Denov tadbirkorlik va pedagogika instituti

Pedagogika fakulteti Maktabgacha ta'lim yo'nalishi

104 – guruh 2 – bosqich talabalari

Tel: +998907490674

+998933667880

Annotatsiya: *Ushbu maqolada maktabgacha ta'lim jarayonida san'at, musiqa va turli ijodiy faoliyatlarning bolalar estetik tarbiyasidagi o'rni haqidagi shaxsiy qarashlarim yoritilgan. Menimcha, san'at bolada nafaqat go'zallikni ko'ra bilish ko'nikmasini, balki tasavvur, emotsional sezgirlik va mustaqil fikrlashni rivojlantiradi. Musiqa esa bolalarning ruhiy holatini muvozanatlashtirib, ularda ritmni his qilish, o'zini erkin ifodalash va emotsional madaniyatni shakllantiradi. Turli ijodiy mashg'ulotlar – rasm chizish, loydan yasash, qo'l mehnati va badiiy o'yinlar bolalarda nozik motorika, ranglarni anglash, tasviriy ifoda va ijodiy fikrlash jarayonini kuchaytiradi. Men ushbu faoliyatlarning barchasi birgalikda bolaning estetik dunyoqarashini shakllantiruvchi eng samarali vosita ekaniga ishonaman. Shu sababli maktabgacha ta'limda san'at va musiqaga tayangan holda estetik tarbiyani tizimli ravishda yo'lga qo'yish bolalarning barkamol rivojlanishi uchun muhim hisoblanadi.*

Kalit so'z: *san'at, musiqa, emotsional sezgirlik, estetik tarbiya, ijodiy fikrlash, Ranglarni anglash, rasm chizish.*

ЭСТЕТИЧЕСКОЕ И ТВОРЧЕСКОЕ РАЗВИТИЕ ДЕТЕЙ СРЕДСТВАМИ ИЗОБРАЗИТЕЛЬНОГО, МУЗЫКАЛЬНОГО И ТВОРЧЕСКОГО ОБРАЗОВАНИЯ В ДОШКОЛЬНОМ ОБРАЗОВАНИИ

***Аннотация:** В данной статье я раскрываю собственное понимание роли искусства, музыки и творческой деятельности в эстетическом воспитании детей дошкольного возраста. На мой взгляд, искусство помогает ребёнку не только видеть и ощущать красоту, но и развивать воображение, эмоциональную чуткость и умение мыслить самостоятельно. Музыка способствует гармонизации внутреннего состояния ребёнка, формирует чувство ритма, эмоциональную культуру и уверенность в самовыражении. Различные виды творческой деятельности — рисование, лепка, аппликация, художественные игры — развивают мелкую моторику, цветовосприятие, образное мышление и творческую инициативу. Я убеждён, что именно сочетание этих средств создаёт самое благоприятное пространство для формирования эстетического мировоззрения ребёнка. Поэтому систематическое использование искусства и музыки в дошкольном образовании является важным условием всестороннего развития личности.*

***Ключевые слова:** искусство, музыка, эмоциональная чувствительность, эстетическое воспитание, творческое мышление, восприятие цветов, рисование*

AESTHETIC AND CREATIVE DEVELOPMENT OF CHILDREN THROUGH ART, MUSIC, AND CREATIVE ACTIVITIES IN PRESCHOOL EDUCATION

***Annotation:** In this article, I present my own understanding of the role that art, music, and creative activities play in the aesthetic education of preschool children. In my view, art helps children not only perceive and appreciate beauty, but*

also develop imagination, emotional sensitivity, and independent thinking. Music, in turn, harmonizes a child's inner state, cultivates a sense of rhythm, emotional culture, and confidence in self-expression. Various forms of creative activity—drawing, modeling, crafting, and artistic play—enhance fine motor skills, color perception, figurative thinking, and creative initiative. I am convinced that the combination of these elements creates the most favorable environment for shaping a child's aesthetic worldview. For this reason, the systematic integration of art and music into preschool education is essential for a child's well-rounded development.

Keywords: art, music, emotional sensitivity, aesthetic education, creative thinking, color perception, drawing

Kirish: Maktabgacha ta'lim davri bolalar shaxsining shakllanishida eng muhim bosqichlardan biridir. Aynan shu davrda bolaning tasavvuri kengayadi, his-tuyg'ulari boyiydi va atrof-muhitni anglash jarayoni faol ravishda kechadi. San'at, musiqa va turli ijodiy faoliyatlar esa bu jarayonning ajralmas qismi bo'lib, bolalarda estetik didni rivojlantirish, go'zallikni his qilish va uni ifodalashga o'rgatishda katta ahamiyat kasb etadi. Mening fikrimcha, san'at orqali bola dunyoni ranglar, shakllar va obrazlar orqali ko'ra boshlaydi, musiqa esa uning emotsional sezgirligini uyg'otib, ruhiy olamini boyitadi. Rasm chizish, ranglarni anglash, qo'l mehnati bilan shug'ullanish kabi faoliyatlar esa ijodiy fikrlashni kuchaytirib, bolalarning o'zini erkin ifoda etishiga imkon yaratadi. Shuning uchun estetik tarbiya maktabgacha ta'lim jarayonida nafaqat qo'shimcha mashg'ulot, balki bolaning har tomonlama rivojlanishini ta'minlovchi asosiy vositalardan biri sifatida qaralishi zazor.

Asosiy qism: Maktabgacha yoshdagi bolalar uchun san'at, musiqa va ijodiy faoliyatlar ularning individual rivojlanishini ta'minlaydigan eng muhim pedagogik vositalardan hisoblanadi. San'at bilan tanishish jarayonida bola nafaqat ranglar va shakllarni ko'ra boshlaydi, balki ularni taqqoslaydi, mushohada qiladi va o'z tasavvuriga mos ravishda qayta yaratadi. Rasm chizish, bo'yash, loydan yasash yoki

turli materiallardan kompozitsiya tuzish jarayonida bola o'z fikrini obrazlar orqali ifodalaydi, bu esa ijodiy tafakkurning shakllanishiga xizmat qiladi.

Musika mashg'ulotlari bolalarning emotsional sezgirliğini oshiradi, ularni ijobiy ruhiy holatga keltiradi va ritmik harakatlar orqali jismoniy faollikni qo'llab-quvvatlaydi. Qo'shiq kuylash, musiqaga mos harakat qilish, oddiy musiqiy asboblarni chalish bola hissiyotlarining uyg'unlashishiga va nutqining rivojlanishiga ham yordam beradi. Musika bilan muntazam shug'ullangan bolalarda o'ziga ishonch, nutq ohangini his qilish va jamoadagi o'rni bilan bog'liq ijobiy ko'nikmalar shakllanadi.

Estetik tarbiyaning yana bir muhim jihati – bolalarning voqelikdagi go'zallikni anglash va qadrlash qobiliyatini rivojlantirishdir. Ta'lim jarayonida tabiat manzaralarini kuzatish, ranglar uyg'unligini tushuntirish, atrofdagi buyumlarning shakl va tuzilishini taqqoslash kabi mashg'ulotlar bolalarning estetik qarashlarini chuqurlashtiradi. Bu jarayon bola ongida nafaqat go'zallik haqidagi tasavvurni, balki unga bo'lgan munosabatni ham shakllantiradi. Shuningdek, ijodiy o'yinlar, drammatizatsiya va kichik sahna ko'rinishlari bolalarda tasavvur, muloqot madaniyati va emotsional ifodalilikni rivojlantiradi.

Umuman olganda, san'at, musiqa va ijodiy mashg'ulotlarning uyg'un holda qo'llanilishi maktabgacha ta'lim jarayonida bolaning ruhiy, estetik va intellektual rivojlanishiga kompleks ta'sir ko'rsatadi. Bunday faoliyatlar orqali bola o'z dunyoqarashini kengaytiradi, mustaqil fikrlashga intiladi va atrof-muhitdagi go'zallikni chuqurroq his qila boshlaydi.

Xulosa: Yuqoridagilardan kelib chiqib aytish mumkinki, maktabgacha ta'limda san'at, musiqa va ijodiy faoliyat bolalarning estetik tarbiyasini shakllantirishda beqiyos ahamiyatga ega. Ushbu faoliyatlar bolalarning hissiy olamini boyitadi, tasavvurini kengaytiradi, ijodiy fikrlashini qo'llab-quvvatlaydi va ularda go'zallikka bo'lgan munosabatni rivojlantiradi. San'at va musiqa orqali bola o'zini erkin ifoda etadi, o'z qobiliyatini kashf etadi va hayotdagi go'zallikni anglashga o'rganadi. Shu sababli maktabgacha ta'lim tashkilotlarida estetik tarbiyani tizimli va ilmiy asosda yo'lga qo'yish, bolalarga sifatli ijodiy muhit

yaratish va ularning tabiiy qiziqishini qo'llab-quvvatlash muhim vazifalardan biri hisoblanadi. Ana shundagina har tomonlama rivojlangan, fikri boy, estetik didi shakllangan barkamol shaxsni tarbiyalash mumkin bo'ladi. Yuqoridagilardan kelib chiqib aytish mumkinki, maktabgacha ta'limda san'at, musiqa va ijodiy faoliyat bolalarning estetik tarbiyasini shakllantirishda beqiyos ahamiyatga ega. Ushbu yo'nalishlar nafaqat bolalarning hissiy olamini boyitadi, balki ularning tafakkuri, tasavvuri va nutq rivojlanishiga ham samarali ta'sir ko'rsatadi. San'at bilan shug'ullanish davomida bola ranglar uyg'unligini anglaydi, obrazlar orqali fikrini ifodalaydi va mustaqil qaror qabul qilishga o'rganadi. Musiqa esa uning emotsional sezgirligini kuchaytirib, ijobiy kayfiyatni mustahkamlaydi hamda ritmni his etish qobiliyatini rivojlantiradi.

Shuningdek, ijodiy faoliyatlar bolalarning nozik motorikasini takomillashtiradi, bu esa keyinchalik yozuv, o'qish va boshqa akademik ko'nikmalarni egallashda muhim omil hisoblanadi. Estetik tarbiya jarayonida bola nafaqat go'zallikni sezadi, balki unga ongli ravishda baho berishni, atrof-muhitga mehr bilan munosabatda bo'lishni o'rganadi. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida estetik tarbiyaning muntazam va tizimli yo'lga qo'yilishi bolalarda erkin fikrlash, o'ziga ishonch va ijodkorlikni shakllantirishda muhim omil bo'lib xizmat qiladi. Natijada, san'at va musiqaga mehr qo'ygan, fikran faol, estetik didi rivojlangan barkamol shaxs tarbiyalanadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Axtamov, I. I. (2025). Maktabgacha ta'limda musiqa mashg'ulotlarini tashkil etishning o'ziga xos xususiyatlari. *Science and Education*, 6(4), 178–183.
2. Nabiyeva, M. S. (2025). Maktabgacha ta'limda musiqiy-estetik rivojlantirish mashg'ulotlarini tashkil etishning innovatsion usullari. *Science and Education*, 6(3), 280–284.
3. Ruziyeva, O. I., & Jalilova, A. (2025). Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida estetik tarbiyalashda estetik tarbiyaning o'рни va ahamiyati. *Journal of New Century Innovations*, 77(1), 81–84.

4. Ruziyeva, O. I., & Jalilova, A. (2025). Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida estetik tarbiyaning mazmun mohiyati. *Modern Education and Development*, 22(2), 111–114.
5. Majitov, S. M. (2025). Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida musiqa savodxonligi darslarini olib borishning pedagogik texnologiyalari. *Science and Education*, 6(2), 400–405.
6. Maripova, N. (2021). Maktabgacha ta'lim muassasalarida musiqa ta'limi va tarbiyasining mohiyati. *Журнал иностранных языков и лингвистики*, 2(5).
7. Tashmuradova, X. A. (yil noma'lum). Maktabgacha yoshdagi bolalarning musiqiy va o'yin faoliyati orqali ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirish. *Interscience*.
8. Maripova, N. H. (yil noma'lum). Maktabgacha ta'lim muassasalarida musiqa ta'limi (Maktabgacha ta'lim muassasalari musiqiy tarbiyasi haqida maqola).

